

Podplukovník žen. Ing. Dr. techn. Vladimír Hájek :

Ničení.

Jedním z důležitých poznatků, jež přinesla válka, je použití ničení při operacích armád. Proto také poválečné vojenské předpisy všech států věnují taktice ničení velkou pozornost a proto je důležité s tímto problémem se podrobně zabývat.

Před světovou válkou žádný stát nepočítal s ničením jako s bojovým prostředkem. Teprve ve světové válce se ničení ukázalo jako velmi účinný prostředek ke krytí manévru, a to především ke krytí ústupu a k zesílení obrany hlavně na křídlech. Dnes dokonce taktika ničení je tak vžitá, že se s ní počítá jako s velmi účinnými prostředkem proti motorisovaným jednotkám a s velmi cenným prostředkem k ušetření sil.

Za světové války bylo upotřebeno ničení na velkém prostoru, aby byl vytvořen nepřekročitelný, dlouhý a hluboký pás; nebylo-li času nebo dosti trhavin, byly ničeny jen ojedinělé objekty podle komunikační osy, hlavně na železnicích. Naproti tomu se ukázalo hned r. 1914, jaké škody způsobilo, že nebyly zničeny závčas objekty na železnicích. Stalo se to proto, že nebyla pečlivě vybudována rozkazovací technika a že nebyl jasné stanoven způsob přenášení pravomoci k zničení objektu na velitele nižší, kteří mnohdy ojediněle byli s to objekty ničit. Další příčina, že nebyly zničeny i velmi důležité objekty, bylo, že bojující jednotky nebyly vybaveny dostatečným množstvím trhavin, právě proto, že se ničení nepřipisoval pravý jeho význam.

Jak takové padnutí neporušených mostů do rukou nepřátelských, tedy příčina čistě technická, radikálně změnila celý manévr, je dostatečně známo ze světové války. Víme, že nedostatečné zničení železničních objektů v Belgii a v severní Francii umožnilo, že 1. německá armáda postupovala na Paříž v rekordním tempu 25 km denně. Naproti tomu nezničení mostů v úseku La Ferté-sous-Jouarre a Nogent-l'Artand německou jezdeckou brigádou Kraevelovou způsobilo ústup Němců za Marnu, když 9. září 1914 padly tyto mosty neporušené do rukou Angličanů. (Pozn.: Viz o tom můj článek v Rozhl. techn. zbraní čís. 1/1933.)

Můžeme říci, že dnes při motorisaci a mechanisaci armád význam ničení vzrostl. Těžká vozidla automobilová a obrněná auta jsou výhradně odkázána na silnice a na cesty, neboť terénních vozidel bude vždy jen malý počet. Vzrostl proto neobyčejně význam ničení silnic, a to nejen jejich objektů, ale i silničního tělesa buď nálevkami nebo, ještě lépe, nástražnými, kontaktními minami. Bude dnes všeobecnou snahou paralyzovat velkou pohyblivost motorisovaných zbraní tím, že se ničením silnic sníží jejich pohyblivost na 4 km/hod., t. j. na rychlost pěšákovu, jemuž ničení silnic není překážkou. Rovněž vyvstal problém učiniti dočasně neupotřebitelnými silnice a cesty zaplňováním a na druhé straně i odstraniti toto zaplňování. Další použití ničení připadá dnes i letadlům, t. j. náletům na objekty v zápolí nejen shazováním pum, ale i vysazováním ženižních hlídek a trhavin nedaleko objektů (event. shazování jejich padákem, jak jsem o tom psal v Rozhl. techn. zbraní čís. 1/1934 v článku „Letecké ženižní hlídky“).

I. Použití ničení na cizím území.

Za světové války je jasné, že nepřítel nikdy neváhá použít ničení na cizím území a že ho použije v měřítku co největším a radikálně. Také víme, že se šetření některých objektů francouzskými veliteli r. 1914 z toho důvodu, že se při nové ofenzivě dostanou vlastním vojskům opět do rukou, vymstilo, neboť nepřítel, když musil získaný objekt opustit, vždy jej důkladně zničil.

Jiný případ ovšem je, uvažujeme-li o tom, jak a kdy použijeme ničení na vlastním území. Uvidíme, jak se ostatně v závěru svého článku zmiňuji, že nutno tu rozeznávat otázku chránění státních hranic a obranné operace uvnitř vlastního území. Dovodím krátce, proč třeba dáti při ochraně hranic přednost stálému opevnění proti ničení, a v závěru ukáži, jak zase toto ničení je nutné, hlavně k ochraně křídel armád, není-li stálého nebo polního opevnění.

II. Upotřebení ničení jako ochranného prostředku na vlastním území.

Problém ničení třeba tu sledovati se dvou hledisek, a to:

1. jaké výhody nám ničení přináší (získání větší odolnosti obranného postavení, získání času, možnost zeslabení osádky obranného postavení a využití těchto sil jinde);

2. jaké škody způsobí na našem národním majetku, jsme-li nuceni provést ničení na vlastním území jako obranný prostředek.

Co se výhod týče, jež ničení obránci přináší, víme, že ničení znemožňuje v předpolí umístění nepřátelského dělostřelectva, jež musí napřed opravit zničené mosty, nálevky silniční a jiné překážky, jež jsme ničením komunikací provedli, a to ještě s tím ztížením, že tyto opravy musí provádět v palbě našeho dělostřelectva. Dále víme, že ničení zesiluje naše obranné postavení tím, že ztěžuje nepřekročitelnost jeho předpolí. Víme také, že ničení je velmi účinným prostředkem k ochraně křidel armád. Tyto zásady jsou obecně známy a pojednávají o nich podrobně vojenské předpisy všech států, naše nevyjímajíc.

Méně však se sleduje problém ničení s hlediska škod, jež ničení způsobuje, provádějí-li se jako obranný prostředek na vlastním území. Viděli jsme ve světové válce, že se ničení na území cizího státu provádějí brutálně a že byl ničen i majetek a hodnoty, aniž toho bylo potřebí s hlediska vojenského. Toho nejlepším důkazem jsou barbarská ničení, provedená Němci v l. 1917 a 1918 na francouzském území, kde bylo provedeno ničení takovým způsobem, že neponechán ani kámen na kameni. (Pozn. Tato ničení najde čtenář zevrubně popsána v mém článku „Ničení objektů ve světové válce na francouzské frontě ve Vojensko-technických zprávách 1927.) Připomeňme si však při tom, že na druhé straně toto barbarské ničení vesnic, které prý Němci zničili proto, aby neskýtaly francouzským vojskům ubytování (což ostatně byl falešný důvod, ježto i zničené vesnice skýtají vojsku zcela dobrý úkryt), mělo za následek, že pohoršilo obyvatele, zvýšilo jejich bojovného ducha a vedlo k zákrokům ciziny proti státu, který tohoto nelidského způsobu použil, jak správně podotýká gen. Chauvineau.

III. Význam a upotřebení ničení při ochraně státních hranic. Poměr k stálému opevnění.

Dnes se mnoho uvažuje o použití ničení při obraně státních hranic. Myslím, že v této věci třeba postupovat opatrně a že třeba bedlivě uvažovat o tom, má-li se vlastní území bránit tím, že se provede ničení na široké a hluboké frontě, t. j. kromě objektů komunikačních i ničení zdrojů životních a průmyslových. Zejména u států menšího rozsahu je ničení životních a průmyslových zdrojů věc nesmírně závažná, protože tím přichází nazmar velká část národního majetku. Pro velké státy, jako je na př. Rusko, ztráty desítky kilometrů nepadají na váhu, zvláště ne proto, že průmysl a jiné velké národní majetky neleží v pohraničním území. Je rovněž mylné se domnívat, že polní opevňování, doplněné rozsáhlým ničením, je s to ochránit malé státy. Pro ty je vždy nutno dáti přednost stálému opevnění, jež se za válečného napětí doplní polním opevňováním a ničením jen proto, aby se dosáhlo souvislosti obranného pásu.

V této věci třeba jen souhlasit s názory, jež vyslovil mjr. ing. Sameš v svém článku „Stálé či polní opevňování“ (Voj. rozhledy 1933). Upozorňuje

na slabiny opevnění státních hranic polním opevněním, jež se jeví hlavně jeho slabou odolností v době nejkritičtější, kdy třeba zadržeti nepřítele naprosto pevnou hradbou, aby se kryla bezpečně nejchoulostivější doba, t. j. nástup ochranných jednotek a mobilisace státu! Krátkou úvahou dovozuje, že ničení jako obranný prostředek našich hranic může být i při své nedostatečnosti mnohem dražší, než je provedení pásma z obranných pevnůstek. Již pohled na mapu ukazuje, jaké nesmírné škody by se ničením způsobily na našem národním majetku, kdyby se zničily všechny objekty a průmyslová zařízení jen na př. do hloubky 20 km! Hrubý odhad zničených objektů průmyslu a jiného majetku, zvýšený o náklad na opravy těchto zničených objektů, dal by nám obrovské sumy, jež by se ukázaly mnohokrát větší, než by byl náklad na vybudování stálého opevnění. A s těmito čísly škod, vyplývajících ze zničeného národního majetku, se počítati musí, neboť neučiníme-li je my, učiní je vždy nepřítel! Jiná věc ovšem je, provádíme-li ničení, když jsme nuceni za boje ustupovat. Tu víme, že ničit musíme, neboť nepřítel nikdy nebude šetřit majetku na cizím území, jak ostatně světová válka nejlépe dokázala. S tohoto hlediska nutno se dívat na náklady, jichž si vyžaduje stálé opevnění, a třeba si připomenout, co zachránilo Francii, oněch předválečných 80 milionů franků věnovaných na zdokonalení verdunských pevností před r. 1914. Pak budeme i dobře rozumět tomu, proč poválečná Francie věnovala stamiliony na další opevnění svých hranic!

To jsem chtěl předdeslati úvodem a na vysvětlenou, dříve než se budeme zabývat ničením jako důležitým prostředkem operačním, který se zejména účinně projevuje, při promyšleném a hlubokém ústupu, předem dobře připraveném.

IV. Použití ničení ke krytí ústupu. Příklady ze světové války.

Ničení bylo a bude vždy používáno, jak ukazují ostatně celé dějiny válečnictví od nepamětných dob. Nás zajímají jen ty případy, kde bylo použito ničení jako prostředku strategického, t. j. ve velkém slohu, a umožnilo velkorysou obranu nebo hladký ústup. První takový případ vidíme za Ludvíka XIV., kdy Francouzové zničili důkladně Porýnsko. Teprve však až za světové války přišli Němci na to, že se ničením dá dosáhnouti velkých strategických účinků. A tak zničením velkého území, které dobrovolně opustili u Varšavy, zlomili Němci r. 1914 připravenou velkou ofensivu ruskou, stejně tak r. 1917 překazili grandiosně připravenou ofensivu spojeneckých vojsk ve Francii a r. 1918 neobyčejně zpomalili ničením pronásledování svých ustupujících vojsk. Celkem ve světové válce třeba rozeznávati tyto čtyři velké strategické ústupy chráněné ničením dobrovolně vyklizeného území:

1. francouzsko-anglický ústup r. 1914 od Charleroi až po bitvu na Marne,
2. ústup Němců od Varšavy v říjnu 1914, krytý hromadným ničením železnic,
3. německý ústup na postavení Hindenburgovo r. 1917,
4. německý ústup r. 1918 od července až do listopadového uzavření příměří.

Všechny tyto ústupy jsou známy a je o nich porůznu detailně pojednáváno. Proto pojednávám o nich jen stručně, abychom mohli srovnati, jakým způsobem a s jakým účinkem bylo použito při nich ničení.

1. Ústup Němců na ruské frontě r. 1914 (viz článek pplk. gšt. Tomsy ve Voj. rozhl. 1933).

Tento ústup se prováděl pod ochranou, jež poskytly zničené trati železniční a zničené železniční objekty. IX. německá armáda, aby pomohla rakousko-uherské armádě, poražené v bojích u Krakova, podnikla ofensivu proti Varšavě. Když se jí však dostalo zpráv, že Rusové chystají proti ní velkou ofensivu, již by nebyla s to svými malými silami vzdorovat, rozhodlo se vrchní německé velitelství k hlubokému, dobrovolnému ústupu, který měl být kryt hromadným ničením železnic. Toto ničení bylo také provedeno, a to tak důkladně, že na př. na trati k Ivanogorodu bylo zničeno 30 objektů středních a 200 objektů menších (můstků a propustků) s použitím 50.000 kg trhavin. Ruská ofensiva byla tím znemožněna a ruská armáda potřebovala 15 dní (od 27. října do 10. listopadu), než pronikla 100 až 120 km dopředu. To značí, že její denní postup byl ničením zpomalen průměrně na 7—8 km.

2. Francouzsko-anglický ústup od Charleroi k Marně r. 1914.

I tento ústup byl kryt ničením železnic a jejich objektů. Jak známo, provedli Francouzové dobře ničení svých železnic a objektů v Ardennách, čímž způsobili, že Němci nemohli odtud včas přesunouti své sbory do severní části Francie, jež by bývaly mohly účinně zasáhnouti do bitvy na Marně

Naproti tomu neprovedli Belgičané a Francouzové r. 1914 řádně ničení svých železnic v Belgii a v severní Francii, čímž se stalo, že Němci, od 12. srpna do 5. září 1914, t. j. za 25 dní, urazili 400 km přes Bruxelles, Peronne, Compiègne až jižně od Marny ke Coulomiers, nebo-li pronikali denně 16 km, což je rychlost, se kterou počítáme při přemisťování jednotek po nepoškozené železnici! Tím způsobem se také stalo, že mohli Němci přesunout XV. armádní sbor a zasadili jej již 12. září, aby vyplnili mezeru mezi 1. a 2. německou armádou, čímž zabránili spojeneckým vojskům, že nemohla úplně využítí vítězství na Marně, jak o tom píše pplk. gšt. Tomsa (Ničení železnic Němci v r. 1914, Voj. rozhledy 1933). Lze si domyslit, co se mohlo zachrániti Belgii a Francii, kdyby se byly důkladně zničily železniční objekty, uvážíme-li, že i toto nedokonalé a neúplné ničení způsobilo, že Němci mohli na nouzově opravených tratích nasazovati jen útvar za útwarem a že nemohli proto provést velký rozhodující úder!

3. Hromadné ničení při ústupu Němců r. 1917 ve Francii.

Při tomto ústupu bylo použito ničení nejen železnic a silnic a jejich objektů, ale i všech životních a průmyslových zdrojů. Jako grandiosní a současně monstrosní příklad hromadného ničení nepřátelského území je ničení provedené Němci za ústupu na jaře 1917, aby se vyhnuli předem do světa roztrubované velké Nivellově ofensivě spojeneckých vojsk. 16. března 1917 opustili Němci své postavení mezi Sommou a lesem Saint-Gobain a ustoupili na předem vybetonované postavení zv. Siegfried, jež leželo o 40 km vzadu. Při tom provedli úplné demolování terénu ležícího mezi oběma postaveními, jež předem po 5 neděl důkladně a plánovitě připravovali.

Na všech cestách a silnicích byly zničeny mosty, propustky, nadjezdy a podjezdy, a to tak, aby bylo způsobeno větší přerušování, než byla světlost objektů, a překážky mnohde i zavodněny. Na každé 2 km mezi zničenými objekty byla komunikace přerušena nálevkou v průměru 20 m, hluboká 6—8 m. Dokonce v některých úsecích byla vytrhána i dlažba silniční. Na železnicích byly zničeny všechny objekty. Kolejnice byly zničeny buď výbuchem anebo zvláštním pluhem, nebo byly zohýbány, pražce odvezeny, výhybky a srdcovky byly zničeny. Oprava těchto tratí postupovala velmi pomalu, a to na trati jednokolejné asi jen 1 km denně. Rovněž na regulovaných řekách a kanálech zničili Němci, co se dalo. Mimo to po celém terénu byly rozptýleny zpoždovací miny, pasti a jiné neviditelné nástrahy. Vesnice byly vypáleny nebo výbuchy zničeny a předtím z nich odneseno nebo v nich zničeno, co se dalo (potravin, píce dřevo, kovy, textilie a j.). Studny byly zasypány, prameny a vodovody infikovány, stromy pokáceny. Jak uvádí Niox v své „La grande Guerre“, zničili Němci při tomto ústupu na 300 vesnic, 40.000 domů, takže z kvetoucího území učinili poušť.

Jaký strategický účinek mělo toto ničení, ukazuje nejlépe okolnost, že zamýšlená ofensiva Spojenců byla zpožděna až do 9. dubna, neboť vojskům bylo třeba nejprve projít zničeným územím, provést opravy, nově se seskupit a připravit na útok na neznámé postavení, které mimo to bylo vybaveno betonem a všemi technickými prostředky v klidu a nepřetržlo nedostatky.

Němci tímto manévrem dosáhli, čeho chtěli. Obávající se vyhlášené velké ofensivy spojenců a nemající potřebných záloh, umožnili svým poměrně slabým vojskům bránit se na široké frontě v dobře vybudovaném postavení Siegfriedově až do podzimu, t. j. až do doby, kdy mohli nashromáždit nové síly k dalším operacím.

Okamžitý výsledek tohoto ústupu umožněného hromadným ničéním byl:

1. plán velké ofensivy byl zmařen,
2. spojencům trvalo 5 dní, než pronikli zničeným prostorem, hlubokým 40 km, až k novému německému postavení, neboli postoupili denně jen o 5—8 km.

Třeba tu zdůraznit, že při tomto ničení neupotřebili Němci ještě takтики, na kterou přišli a také ji použili při svém ústupu r. 1918. Nebrzdili postup Spojenců skrze zničené území ani svým letectvem, ani dalekosným dělostřelectvem, ani nebránili ničéním vytvořené překážky kulometnými osádkami a dělostřeleckými hnízdy (mnohde kolem dokola zadrátovanými), ani nezamořili zničené prostory yperitem. Zpoždovacích min však již tehdy upotřebili. Zkrátka Němci se r. 1917 spokojili jen pasivní hodnotou překážky, jež zničením terénu vznikla.

Ostatně víme, že průběh následující ofensivy Spojenců měl nevalný výsledek a že by bývalo lépe, kdyby gen. Nivelle byl upustil od ní, neboť bylo předem vidět, že bude marná. Ztráty Spojenců byly velmi značné, při tom územní zisk byl malý. Ztráty v prvních 5 dnech činily polovinu všech ztrát celé operace. Víme, že zprávy parlamentní komise, jež se na boje dívala, působily na parlament hlubokým dojmem a že na zákrok parlamentu musil Nivelle zastavit koncem dubna ofensivu. (Pozn. Gen. Nivelle byl 15. května nahrazen generálem Pétainem.)

4. Použití hromadného ničení za ústupu Němců r. 1918.

Při tomto ústupu bylo provedeno hromadné ničení jako r. 1917, jehož účinnost byla však zesílena tím, že zničené objekty byly chráněny palbou. Průběh ústupu Němců byl tento: 18. července, jak známo, dán byl maršálem Fochem rozkaz k velké osvobozovací bitvě. Zahájil ji gen. Mangin s 10. armádou útokem 320 tanků u Villers-Cotterets a za podpory 5. armády byli donuceni Němci ustoupiti za Marnu, až na Veslu (4. srpen). Tím se začal jejich ústup z území u Château-Thierry, po němž následoval na severu v době 8.—22. srpna u Santerre a ještě severněji ústup u Artois a ve Flandrech. 26. září stáli Spojenci před postavením Hindenburgovým, táhnoucím se od Dixmude k Lille, Douai, Laonu a k Reměši, a Němci ustupovali stále. 5. listopadu zahájili pak generální ústup na celé frontě, nemohouce vzdorovati soustředěným útokům Spojenců. 11. listopadu, kdy uzavřeno příměří, byli Němci za stálého ústupu (jak telegrafuje 5. listopadu maršál Foch, „neorganizovaného ústupu“) na čáře Gand, Mons, Maubeuge a dále s. od Mosely a na hranicích Francie j. od Met. (Více o tom viz: Niox „La grande Guerre“, kde je i povšechná skizza tohoto ústupu.) Při této řadě ústupů nemohli již Němci provést hromadné ničení celého území, jednak proto, že jednotlivé ofensivy armád Spojenců postupovaly jako údery ráz naráz a nedopřály Němcům dostatek času, jednak proto, že Němci neměli již tolik prostředků k ničení, jako měli r. 1917. Mimo to bylo toto území protkáno četnými silnicemi, cestami a železnicemi.

Jak jsem již předem podotkl, lišil se tento ústup tím, že Němci překážky, způsobené ničením, bránili palbou kulometných a dělostřeleckých hnízd a že ve velkém rozsahu, mnohem větším než r. 1917, upotřebili zpoždovacích min.*) Od 18. července do 4. listopadu, do kdy lze mluvit o spořádaném ústupu Němců, činil postup Spojenců průměrně denně 3 km; to znamená, že účinek boje, podepřeného ničením, byl veliký. Je znám výrok francouzského gen. Hénaffa, charakterisující obrannou hodnotu zničeného území, „že kdyby byl nepřítel pokračoval se svými ničeními ještě dalších 40—50 km, že by to způsobilo zastavení ofensivy spojenců až do r. 1919“. Všechny železnice byly zničeny do té míry, že v době uzavření příměří nebyly ještě opraveny, a četná nádraží byla vzdálena od fronty 100 km, čímž se spojení s vnitrozemím stávalo stále obtížnějším.

Ničení, jež provedli Němci r. 1918, vyznačuje se i ničením velkých průmyslových zdrojů, což s hlediska vojenského nebylo nutné. Zdá se tu pravdivé, ba dokázané, že Němci chtěli tímto ničením průmyslu poškoditi Francouze na dlouhou dobu, neboť tušili, že se konec války blíží. Chtěli tím ještě po válce způsobit ochromení francouzského průmyslu a zlepšit pro svůj průmysl možnosti vývozní. Víme také, že i tohoto účinku dosáhli a že německý průmysl, který obnovoval francouzské území na účet zahraničních půjček, neobyčejně vzrostl a zesílel.

Němci zničili tkalcovny, přádelny, strojírny, huti a odvezli z nich, co se dalo, do Německa. V nalezeném oficiálním dokumentě německém, zpra-

*) Poznámka: Plk. Saintagne uvádí jako příklad, že jen anglická armáda v době od 8. srpna do 11. listopadu nalezla 14.000 zpoždovacích min nebo jiných nástrah na frontě dlouhé 120 km a hluboké 100 km. K tomu třeba připočísti ještě 500 zpoždovacích min, které po příměří musili Němci oznámit Spojencům a sami je odstranit. Zpoždovací účinek min byl několik dní, až 2—3 měsíce.

covaném na základě komise německých průmyslníků, se doslova praví: „Tím se na dlouho zbavíme obávaných soupeřů a staneme se nuceně do-
davatelí Francie, bude-li chtít odčinit škody, jež jsme jí způsobili. Čím
větší bude průmyslová smrt, tím spíše vzniknou sociální nesnáze, jež za-
jistě těžce ohrozí vnitřní život našeho starého nepřitele!“

Podobně i Stresemann, pokud ještě nebyl vyjednávačem Německa
v Locarnu, píše německému říšskému sněmu:

„Vyloupení textilních a strojnických továren, jak říkají Francouzo-
vé, způsobilo Francii ztráty několika miliard. Třeba blahopřáti průmyslu
německému, že se tímto způsobem zbavil protivníka tak obávaného.“ Jak
známo, bylo zničení francouzského průmyslu tak značné, že na př. byla
zničena výkonnost uhelného průmyslu o 45%, koksu o 70%, sleváren
o 70%, ocele o 63%, mědi o 82% a olova o 25% (pplk. Saintagne).

V. Novodobé možnosti upotřebení ničení.

Zvýšení dosavadního počtu ženistů vzhledem
k pěchotě a jejich motorisace.

Největší význam, jaký ničení přináší, vidí se nyní hlavně ve veliké
úspoře vojska k jeho hájení, neboť zničený terén je již sám o sobě vel-
kou, těžko překročitelnou překážkou, která se dá chránit poměrně vel-
mi malou obrannou posádkou. Tím se získají síly, jichž možno využít ne-
jen k obraně, ale i ofensivě na úseku, který ničením byl značně zúžen.
Tak na př. bude lze budoucí manévr založit tak, že si operující armády
utvoří pomocí zničeného území ochranu svých křídel a uspoří si velkou
část jednotek (bývají to obyčejně pohyblivé jednotky), jež by jinak tuto
ochranu musily tvořit.

Velký význam ničení se jeví dále při obraně přepadeného státního
území, není-li chráněno, jak jsem dříve uvedl, stálým opevněním nebo
aspoň silným polním opevněním, vybudovaným v čas válečného napětí.
Tu pak zničený hluboký pruh území tvoří těžko překročitelnou překážku,
hlavně pro motorisované nepřátelské jednotky, a pomůže nám získat čas
na vybudování obranného postavení, co nejvýhodněji zvoleného vzhledem
k pásmem ničení. Proto se také němečtí vojenští teoretikové důkladně za-
bývají upotřebením ničení v budoucích válečných operacích. Nejvýznač-
nější práce po té stránce je dílo generála Koenigsdorfa „Příklady ničení
1933“. Tento autor dovozuje, že hlavně na počátku válečných operací při-
padne sapérům velká úloha, jež záleží v tom, že se provedením zničení
rozsáhlého a hlubokého pohraničního pásma umožní vlastním vojskům
vybudovat polní opevnění na výhodně voleném postavení. Navrhuje proto,
aby poměr sapérů k pěchotě činil 7:1.* (Ke knize gen. Koenigs-

*) Dnešní pěchota se snaží o to, aby měla své doprovodné dělostřelectvo, což
znamená značný počet vozidel, hlavně na střelivo, a velkou práci spojenou s udržo-
váním komunikací. Bude tedy pěchota potřebovat značný počet technických rot,
t. j. doprovodné ženie.

Jak víme, Němci připravovali již r. 1918 zvětšení počtu své ženie. Tak na př.
4. července 1918 prohlásil ministr války, že by podle zkušenosti ze světové války
bylo potřeba v divisi:

- 1 ženijního praporu se 4 rotami pionýrskými,
- 1 oddílů minometů a světlometů,
- 1 mostní soupravy.

A ve sboru o 3 divisích: 1 ženijního praporu se 4 armádními rotami záložními.
(Podle „Die Entwicklung der Pionier Waffe im deutschen Heere während des Welt-
krieges, Augustin, Berlin.)

dorfra se vrátíme ve zvláštní recenci. Pozn. red.) Zajímavě je tvrzení tohoto generála, že Němci prý ve světové válce neuměli dobře používat ničení. Dokazuje to na velmi četných příkladech, ale vynechává při tom, jakoby zúmyslně, ničení při ústupech r. 1914 v Polsku a r. 1917 a 1918 na francouzském bojišti, jež jsem vylíčil již vpředu a jež Němci provedli „až příliš dobře“.

Gen. Koenigsdorfer uvádí, jak výhodněji by vypadaly tehdejší operace, kdyby se při nich bylo použilo ničení. Tak na př. uvažuje o bitvě u Tanenberku a o počátečních bojích r. 1914 v Haliči. Zvláště zasluhuje pozornosti jeho úvahy, jimiž ukazuje, jak rak.-uherské vrchní velitelství mohlo v Haliči r. 1914 ubránit východní křídlo svých dvou armád, jež útočily na sever a zvítězily u Krasnika a Komarova tím, že mělo dát zničit pruh území od státních hranic až po čáru Sokal-Lvov-Stryj. Tím mohlo ušetřit velkou část sil své 2. a 3. armády, která tvořila tuto ochranu, a mohlo jich využít z velké části k bojům na severu.

Jak veliký význam přičítají německé předpisy ničení, vidíme z veliké pravomoci, jež říšskoněmecké předpisy dávají nižším velitelům. Podle „Führung und Gefecht der Verbündeten Waffen“, část II., může každý důstojník naříditi ničení zdržující nepříteli 24 hodin; ničení způsobující zastavení dopravy na 3 dny (t. zv. přerušení) může naříditi velitel divise, event. i pluku. Třeba připomenouti, že Němci považují všechna ničení na silnicích jen za přerušení, ježto se tyto překážky dají přemostiti mostovým materiálem. Teprve ničení, působící zastavení dopravy déle než 3 dny, nařizuje HVOA.

Seznam použité literatury.

Knižní literatura:

Pplk. Saintagne: Hromadné ničení. Přednášky franc. vál. školy z r. 1930.

Plk. Chauvineau: Ničení. Přednášky pro generály a plukovníky.

Plk. Normand: Destructures et devastations.

Niox: La grande Guerre. Paříž, 1925.

Pplk. Baills: De l'emploi tactique de l'organisation du terrain et des destruction. 1928.

Gen. Koenigsdorfer: Příklady ničení, 1933.

Články:

Pplk. gšt. Tomsa: Ničení železnic Němci r. 1914. Voj. rozhl. 1933. (RTZ.)

Pplk. Baron: Ničení za ústupu. Apllk. cvičení. Voj. rozhl. 1933. (RTZ.)

Pplk. Ing. Dr. Hájek: Letecké ženijní hlídky. Voj. rozhl. čís. 2/1934.

Skpt. Ing. Hájek: Ničení objektů ve světové válce na francouzské frontě. Voj. techn. zprávy 1927.

Skpt. Ing. Hájek: Několik podkopů ve světové válce. Voj. tech. zprávy 1925.

Mjr. Ing. Sameš: Stálé či polní opevnění. Voj. rozhledy 1923.

Plk. Baills: Giberne de sapeur. „Revue mil. française“ čís. 10 a 11/1932.